

Ime predmeta 1	KAMNINE IDRIJSKEGA RUDIŠČA
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.7.Idrija
Upravljavec	Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija, Bazoviška 2, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Republika Slovenija
ID številka / EŠD	/
Klasifikacija dediščine	Rudišče

OPIS

Kratek opis	V zbirki je zbranih 108 različkov neorudenih kamnin idrijskega rudišča različnih oblik in velikosti. V kamninah opazujemo značilne sedimentacijske strukture in teksture ter številne deformacije. V posameznih vzorcih najdemo tudi fosilne ostanke (npr. odtise rastlin in školjk), ki so bili v idrijskem rudišču redki. V karbonskem muljevcu so značilne leče pirita. Nekateri kosi kamnin so enkratni, kot so primerki kaolinitnih kamnin in skonca plasti. Nekaj vzorcev je prerezanih in spoliranih. V kratkih opisih vzorcev so predstavljene sedimentološko-petrografske značilnosti, razložena okolja nastanka in njihova strukturna lega.
Mere	108 vzorcev različnih dimenzij.

Materiali

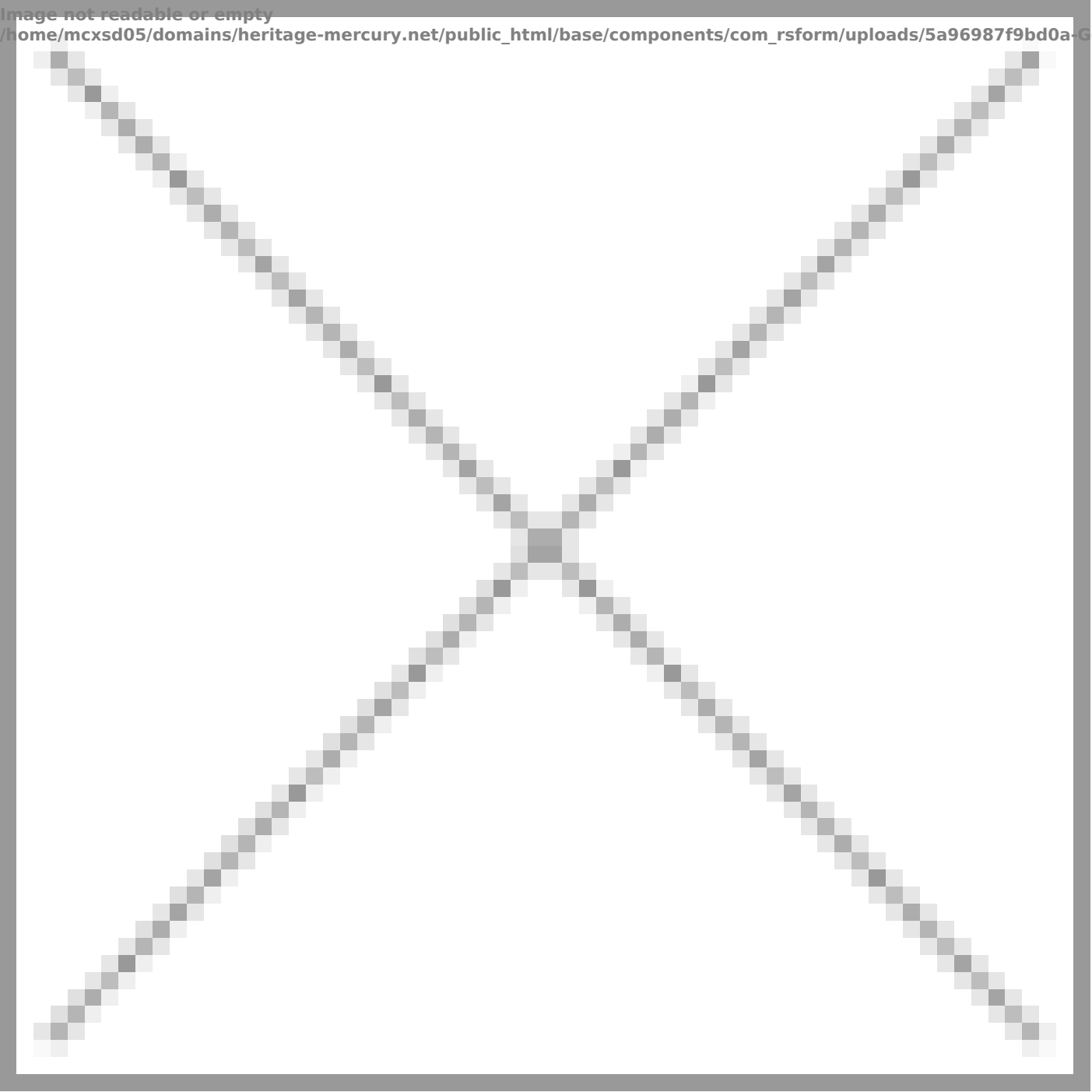
Kamnine - glinavec, peščenjak, muljevec, meljevec, laporovec, dolomit, apnenec, peščenjak, konglomerat, breča, kaolinitna kamnina, tufski peščenjak, tufit, roženec, leče pirita, rastlinski ostanki.

Datacija

Vzorci kamnin so iz karbonskega, permskega obdobja ter spodnjega in srednjega triasa (skit, anizij, ladinij).

Avtor / Proizvajalec /

Slikovne priloge

Prvotna raba	Litološki razvoj kamnin idrijskega rudišča je bil do anizija enak kot drugod na Idrijskem. Po nastanku idrijskega srednjetriasnega tektonskega jarka pa so se začele usedati nekatere posebne kamnine, ki jih najdemo samo v rudišču in so velika posebnost. To so predvsem kaolinitne kamnine nastale v zamočvirjenih delih, ki so jih zasipavali pobočni vršaji ter skonca kamnine - bituminozni skrilavci, meljevci in peščenjaki, ki so se odlagali v močvirjih bogatih z rastlinjem. V terciarnih tektonskih procesih je blok orudenih kamnin prišel v inverzno lego, tako da danes ležijo starejše karbonske kamnine nad mlajšimi skladi. Zaradi izjemnosti nastanka in razvoja idrijskega rudišča so številni vzorci unikatni.
---------------------	---

Sedanja raba	Vzorci kamnin se ohranjajo, varujejo in prezentirajo kot pomembna naravna dediščina idrijskega rudišča, z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. Zbirka zaokroža spoznanja več generacij geologov o nastanku in razvoju idrijskega rudišča, ki je mnogim raziskovalcem pomenil poseben izziv. Predstavlja svojstven »arhiv« zemlje, saj so bile vse razstavljene kamnine izkopane v idrijskem rudišču in shranjene. Večji del zbirke je razstavljen in na razpolago raziskovalcem v upravnih prostorih CUDHg v sklopu jaška Frančiška. Opisani primerki so večinoma na ogled v vitrinah, preostali pa so shranjeni v predalih pod razstavnimi vitrinami. Nekateri vzorci v predalih se uporabljajo za občasne razstave in druge različne oblike promocije dediščine živega srebra.
---------------------	---

Prvotna lokacija	Vzorci kamnin so iz različnih rudnih teles od I. do XIV. obzorja idrijskega rudnika.
-------------------------	--

Sedanja lokacija	CUDHg (Rudniška geološka zbirka) Bazoviška 2, 5280 Idrija.
-------------------------	--

STANJE OHRANJENOSTI

Zgodovina

opravljenih posegov	Kamnine so primerno ohranjene. Zaradi preperevanja glinenih mineralov so bili leta 2017 nekateri vzorci zaščiteni z vakumsko impregnacijo. Varovanje v prostoru je urejeno.
Sedanje stanje	dobro
Potrebni ukrepi	Redno obdobjno vzdrževanje.

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Inventarna knjiga CUDHg; - Čar, Jože. Rudniška geološka zbirka: Seznam in opis vzorcev. Rudnik živega srebra Idrija, 2003, str. 1–122, [gradivo se hrani v arhivu CUDHg]; - Čar, Jože. Razvoj srednjetriasnih sedimentov v idrijskem rudišču: doktorska disertacija. Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani, 1985; - Čar, Jože. Okolje nastanka anizijskega dolomita nad srednjetriasno erozijsko diskordanco v idrijskem rudišču. Rudarsko-metalurški zbornik, 36/2, 1989, str. 395–407; - Čar, Jože, Gregorič, Vera, Ogorelec, Bojan in Saša Orehek. Sedimentološki razvoj skitskih plasti v idrijskem rudišču. Rudarsko-metalurški zbornik, 27/1, 1980, str. 3–20; - Drovenik, Matija, Čar, Jože, Strmole, Dragica. Langobardske kaolinitne usedline v idrijskem rudišču. Geologija, 18, 1975, str. 107–155; - Mlakar, Ivan. Primerjava spodnje in zgornje zgradbe idrijskega rudišča. Geologija, 10, 1967, str. 87–126.
Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
Izpolnjeval je	Miha Kosmač
Datum objave	27. 2. 2018

Datum urejanja

Never